

Nro. 46.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Adult Bétsből, Kedden Junius 9 - ik napján
1807-ik esztendőben.

B é t s.

Nyólcz nappal ennekelötte, másoknak szavok után, egy két szóval azt irtuk, hogy Eő Felsége, a' múlt Május utolsó napjaiban Károly Cs. Kir. fő Herczeggel együtt Budáról Szerentséssen haza érkezett, és a' Laxenburgi nyári mulató palotába szállott bé. A' ki nekünk ezt a' hirt hozta, azt befzéllette, hogy Eő Felségét kedves testvérel együtt a' Laxenburgi kies kertben látta sétálni. Ez a' hiradás tsak egy résziben valóságosodott meg, abban tudniillik, hogy Generalissimus Károly haza jött, és már Május 30-ik napján az itt őrizetben lévő katonaságot a' Bécs kö-

rül való mezősegen a' fegyverben gyakoroltatta; ellenben Fels. Urunk kedves első szülött leányával Ludovika Cs. Kir. Fő Herczegasszonnyal csak a' múlt szombaton, úgymint Junius 6-ik napján, dél után jött vissza, és nem az ide való Csász. várba, hanem egyenesen a' Laxenburgi nyári mulató palotába szállott bé.

H a d i T u d ó s i t á s o k.

Néhány hetektől fogva külömb külömbféle hírek repdestek Dántzig városának sorsáról már most pedig a' múlt Május utolsó napján éjjélkor egy G e r s d o r f nevű Saxóniai Kir. Fő Strázsamester és Kamarás Ur ment oda a' Dantzig alatt volt egyesült Frantzia és Saxóniai ármádiától Kurir fővel, avval a' hiradással, hogy Május 24-dik napján az ostromló seregeknek fő vezérjekkel L e f e b r e Marsallal a' Dantzigi katona őrizetnek kormányozója Gen. Lajtinánt Gróf K a l k r e u t h capitulatióra lépett, melly szerént azon hólnapnak 27-ikén, a' benn volt katona őrizet olly maga le kötelezése mellett, hogy egy egész esztendőig sem Fr. Ország, sem ennek frigyes társai ellen fegyverrel nem szolgál, onnan minden katona betsülettel ki költözött. Erre a' capitulatióra három sőt négy fontos indító okok kényszerítették a' fent nevezett Prusszus Kormányozót, úgymint: 1) A' kenyérnek és eleségnek nagy meg fogyatkozása. 2) A' benn volt katonaságnak, a' gyakorta való ki ütés és szökevények által okoztatott meg kevesedése 3) A' segítségére küldetett Orosz hadi népnek ki nem szállhatása, sőt annak O u d i n o t Fr. Generáltól lett meg verettetése 4)

A' városnak az ostromló tüztől való elpufztítása. A' benn vólt őrizettől az ostromló sereghez által szökött Prusszus katonák a' Fr. tiszteknek azt beszéllették, hogy a' bé lövöldöztetett nagy és tüzes ágyú golyóbisok, granátok, és szurkos koszorúk a' városnak fél részét, melly töbnire régi fa épületekből állott, el pufztították; hogy a' kemény ostromlás alatt naponként sok katonát és lakost agyon vertek a' bé lövetett bombik; hogy a' hajlékaiktól meg fosztattak a' pintzékbe, és a' templomoknak rejtekeibe vonták magokat; végtére hogy a' városon kereftül folyó vizeknek, ugy-mint a' Radunének, és Morlaunak ellenségtől lett más felé való fordítások, 's annál fogva minden azokon lévő malmoknak meg állítások miatt származott éhség tsak nem utólsó kétségbe való esésbe ejtette a' szegény lakosokat. Azon a' napon, mellyen a' capitulatiót tárgyzó alkudozás el kezdődött, már minden rendelések meg vóltak arra nézve tétettve, hogy a' következő éjjel közönséges rárohanással vétetődjék meg a' város.

A' múlt Pünköst havában két Frantzia Bülletin adattatott ki, úgymint a' 73-ik és a' 74-ik. Az elsőbb Elbingban Majus 8-ik napján, az utólsóbb Finkensteinban azon hólnapnak 16-ik napján.

A' 73-ik Fr. Bülletin a' következő tárgyakat foglallya magában. „A' Persiai követ, úgymond, bútsuzó audientzián vólt a' Császárnál. Az ő Ura igen szép ajándékokat küldött Napoleonnak, e' pedig a' maga briliántos kövekkel rakott melyképével tisztelte meg a' Persiai uralkodó Fejedelmet. A' követ egyenesen hazajába Persiába

megyen vissza. Ő nagy tekintetű és kedvességű ember a' Fejedelme udvarába, nem is ok nélkül, mivel igen értelmes és elmes ember. Az ő hazájába való vissza menetelére nagy szükség van. Elvégeztetett, hogy számos személyekből álló Persiai követség légyen Párisba ennekutánna, egy Fr. követ pedig Teheranban.“

„Napoleon Császár Elbingbe ment, hogy azon 18 vagy 20 ezer főből álló lovasságot, mely azon város környékén és a' Nogati szigethe fekszik, meg szemlélye, 's meg mustrálya. Ezt a' lovasságot a' Bergi Nagy Herczeg (Marsal Mürat) comman- dirozta, mellyet jobb állapotban lenni 's jobb indulattal lelkesítettni soha sem tapasztalt a' Császár.“

„Az időjárása már kedvezőbb, az utak meg javultak, a' fák bimbóznak, a' mezők zöld színbe öltöznek, de még egy hólnap el mulik, mig a' lovasság elég füvet vagy szénát kaphat.“

„Magdeburghban a' Marsal Brüne vezérlése alatt egy 80000 emberből álló tartalék sereget állított fel a' Császár, melynek egyik fele Frantziákból, a' másik fele pedig Hollandusokból, és a' Rénusi Confoederatióbéli hadi népből áll. A' Hollandiai seregek 20000 főre mennek. A' Molitor és Boudet Generálofztály seregeik, melyek hasonlóképen ezen tartalék sereghez tartoznak, Majus 15-ik napján Magdeburghban lesznek. Illyen rendelések tétetődtek az Angliai expeditiónak el fogadására, melly hogy ki fog szállani bizonyos, de hogy vissza szállhat e' a' hajókra, bizonytalan.“

A' 74-ik Fr. Bülletin, mely Finkenstein-

ban, Május 16-ik napján költ, summásan ezeket adja elő: „A' Bartensteinban tartatott hadi tanátsban még esmérték azt, hogy Dántzig városát vagy a' Fr. nagy ármádiának közönségeffen való meg tamadása és hátra nyomatása által, vagy a' tenger oldaláról lehet az ostrom alól fel szabadítani. De mivel az elsőbb módot igen veszedelmesnek találták, a' Gen. K a m e n s k y, a' F. Marsal fia kormánya alatt 12 Orosz és néhány Prusszus regementeket ültettek szállító hajókra Pillauban mellyek 3 fregat fedezése alatt a' Weichselmündei szigetben által mentek, és ottan a' szárazra ki száltak. Azonközben a' Dántzigot ostromló Fr. ármádia, a' N a p o l e o n Császár parantsolatyára, a' Marsal L a n n e s vezérlése alatt egy osztály fereggel meg erősítettett. Május 15-ikén Weixelmündéből Dántzig eleibe mentek az Oroszok; de leg ottan minden oldalról vissza verettetvén, a' tsata helyt sok hólt testel bé fedve hagyták el. A' Franziák közül 25 ember hólt meg, 200 esett sebbe; az ellenség közül 900 veszett el, 1500 sebesitetett meg, 200 esett fogságra. Éste hajókra rakatván a' meg sebesitettek Königsbergbe vitettek. A' Dántzigi katona őrizet a' tsata ideje alatt onnan ki nem ütött, hanem elegendőnek ítélte az Oroszokat erős ágyúzással segiteni, és félig öszve lövöldöztetett bástyáiról a' tsatát nézni. Gen. O u d i n o t tulajdon kezével 3 Oroszt ölt meg. — Az a' planum, mely szereznt Dántzignak a' tenger részéről akartak segítségére menni, minden hadi dolgokb. jártas embernek, a' ki t. i. a' város fekvését érti, igen különösnek lenni láttatik. A' Fr. ármádia fekvése ezt a' feltételt lehetetlenné tette.

Mihelyt értésére esett az ellenségnek, hogy Gen. K a m e n s k y a' Weichselmündeni erőffég mellett a' szárazra ki szállott, leg ottan a' Passarge és Omulew folyóvizek oldalárúl több helyen meg támadta a' Frantziákat; de mindenütt vissza igazitattak. A' Fr. nagy ármádia eddig való fekvésében még most is tsendessen van. Most olyan az időjárása Lengyel Országban, mint szokott Fr. Országban Sz. György havában lenni.

A' Marsal M a f s e n a vezérlése alatt lévő 5-ik Frantzia Corpuffal egyesitetett Baváriai Kir. hadi népnek a' N a r e w folyóvizén, Majus 16-ik napján, a' Baváriai Kir. korona örökös vezérlése alatt lett által, menetelét, 's annál fogva, az Orosz és Franczia Ármadiák közt való ellenségeskedésnek el kezdődését a' Pultuski és Monachiumi officialis tudósítások ekként adják elő: “

Majus 14-ikén, úgymond, a' 4-ik Bavarus Regiment, és a' Braun batallionja Sierock mellett a' Nárew vizén által ment, és az annak túlsó partyán táborozott Orosz hadi népet 4 óráni földre hátrább verte. Azon hólnap 18-ikán 3, vagy 4 ezer főből álló Orosz hadi sereg a' Bavarusokat meg támadván, magokat ugyan a' Sierocki hid előtt tsinált batteriának védelmezése végett ahoz vissza vonták, de azért azon folyóvizén vissza nem mentek, a' melly alkalmatossággal Oberster P i e r o n és 19 köz ember [vesztek el, és két tizt, 's egynéhány köz ember tevelyedtek el. — A' Baváriai Kir. Korona herczeg és Gen. Lajt. W r e d e magok vezették a' Bavarus katonákat, a' kiket mihelyt meg sajdítottak az Oroszok, mindjárt a' leg közelébb lévő erdőbe futottak, sok kárt tévén benne az

ágyúk. A' mi seregeink egy órani földre üzték az ellenséget az erdőben; de mivel egyedül a' volt a' tzellyok, hogy azon folyóvizre hidat ves-senek, az ott lévő batteriát meg újítsák, és az er-dőt bé vágják, tovább utánnok nem mentek. Har-mad nap múlva 7000 főből álló Orosz sereg tá-madt meg minket nagy dühösséggel, de olly hasz-nos intézeteket tett Gen. Lajt. W r e d e, hogy mi a' még tsak félig el készült fák bé vágásaig vissza jöttünk, ott őrizetre állottunk, és még most is it-ten tartjuk magunkat vitézi módon. Több pon-ton ki függesztett bajonettákkal rohantak reánk az Oroszok, de mindenütt vissza verték őket a' mi katonáink, és jól intézett ágyuink. Valamint Gen. W r e d e, úgy a' korona herczeg is mindenkor azon helyen állottak, a' hol a' tűz leg hevesebb volt. — Négy egész óráig tartott. Közülünk egy Fő Strázsamesterünk el fogattatott. Az Oroszok vesztesége bizonyossan reá ment 3 vagy 400 meg holtakra és sebbe estekre.

Igy írta ezt a' tsatát le Marsal M a s s e n a is azon levelében, mellyet ő M a x i m i l i á n J ó s e f Baváriai Király Eő Felségenek, maga Prasnitz-i fő hadi szállásáról, a' múlt Május 19-dik napján küldött.

A' Pétersburgi udvari újság levelekben azok a' hadi dolgok adattatnak elő, mellyek a' múlt Aprilisnek 4-ik napjától fogva, azon hólnap 12-di-kéig az egyesült Orosz Császári és Prussziai Kir. Armadiánál történtek. Ezen idő alatt, úgymond, a' Passarge folyóviz környékén fekvő két ellensé-ges armadiánál semmi nevezetes dolog nem tör-tént, valamint a' Frantzia, úgy a' Prusszus forpostok

előbbi őrálló helyeiken maradtak, a' nélkül, hogy leg kevesebb nyughatatlanságot okoztak volna egymásnak. — A' Gen. L e s t o c q corpora fekvésében sem történt semmi változás azon kívül, a' mi a' hadi népnek könnyebségére, és alkalmatosságára szükségesnek lenni itiltetett. — A' W u h s e n nevezetü helységet egy rész sem foglalta el, minekutánna az ellenség minden abban lévő házakat ki pusztított, még a' templomoknak sem kedvezett, és a' magokat védelmezni nem tudó szegény lakosokat kegyetlenül, és a' leg vadabb nemzeteknél is hallatlan módra ki prédálta. De nemcsak maga Wuhsen jutott ezen nyomorúlt sorsra, hanem minden ellenségtől el foglaltatott vidékekben, az ő felette való pusztításaik, 's erőszak tetteik miatt a' leg nagyobb mértékben uralkodik a' szükség és inség. Mind ezek, 's több ezekhez hasonló példák elegendő tanubizonyságai annak, hogy leg kissebb emberi érzékenység se legyen az ellenségben.“

(A' többi következik.)

N a g y B r i t a n n i a.

Egyiptom Ország nevezetes városának, és egykori helyének A l e x a n d r i á n a k Anglusok által lett el foglaltatását, a' Londoni udvari újság leveleknek 10-ik Májusi darabja következő módon adja elő: „Alexandriának meg hódoltatása, úgymond, hét meg hólt, és tiz meg sebesített embernél többbe nem került. A' Capitulatio után harmad nappal Admirál D u k w o r t is oda ment a' kormánya alatt vólt Anglus hajósereggel. — Ennek a' városnak el foglaltatásával valamelly fon-

tos plánum van öszve köttettette, melly noha még most titokban tartatik, de nem sokára ki fog világosodni. — Az ott vólt Török katona őrizet 215 katonából, 44 pattantyúsból, és 208 matrozból, vagy hajós legényekből állott, a' kik között az alkudozás alatt sokan el szöktek, és 227 embernél többet hadi fogságra küldeni nem lehetett. — A' Török Kormányozóval kötött Capitulatio következő tzikkelyekből állott:

1) Minden magános személyeknek vagyonaik, valamint a' szárazon, úgy a' hajókon is méltó tekintetben fognak tartattatni. — 2) Nem különben az ő vallások, templomaik, törvényeik, lakhelyeik, és familiájok — 3) A' város Commendánsa E m i n Bey Eő Excellentiája, S a t a k - A g a a' Török hajó sereg igazgatója, minden Csász. tiztviselők, a' hadakozó hajókon lévő hadi seregek, és több ehez tartozók, fegyvereikkel és tábori butorjaikkal együtt egy Török Országi kikötő helyekbe fognak vitettetni, de mint hadi fogságba esteknek, fel tseréltetések előtt sem N. Britannia, sem annak frigyos baráti ellen fegyvert fogni szabad nem leszen. — 4) A' Török Statusnak minden hajói és vagyonjai a' Britanniai Armadiának adattatnak által, és azoknak fel jegyeztetésekre mind a' két részről Commiffariusok rendeltetnek ki. — 5) Minden Török magános személyekhez tartozó hajók és tulajdonosságok, mellyek azokhoz a' Fényes Porta jobbágyaihoz tartoznak, a' kik ebben a' szempillantásban Alexandria városában, vagy ennek kikötőhelyében találtnak, méltó tekintetben fognak tartatni. — 6) A' kiknek az Anglusok által meghódoltatott vidékben lakni, és maradni kedvek van,

arra, ha magokviselete és gondolkozások módja által elegendő bátorságot mutatnak, szabadság adattatik. — Ellenben 7) azok, a' kik innen el távozni akarnak, magokkal minden vagyonokat el vihetik, és hogy valamellyik tettző Török kikötő helybe költözheffenek, arra nékiek passzus levél fog adattatni. — 8) Eddig való magok viselete, mellyek szerént az ostromlás alatt a' várost védelmezték, szemekre nem fog hányattatni. 9) A' Rosetti kikötő hely, és a' Cretini 's Caffarelli erősségek adattassanak a' Brittusoknak által, s. a. t.

Ezt a' nevezetes várost és kikötő helyet Anglus Gen. Frazer foglalta el, a' ki már annakelőtte Misset Fő Strázsamestert olly végből küldötte oda, hogy előre az Anglusok pártjokra vonná a' lakosokat, és megintené, hogy a' midőn az Anglusok azon kikötő hely előtt meg jelennek, ellenek fegyvert ne fogjának.

Az Antiministerialis újság leveleknek 12-dik Májusi darabjában azt állatják a' mostani Ministeriummal ellenkezők, hogy Alexandria el foglaltatásának semmi jó következését várni nem lehet, és hogy valamint Buenos-Ayrest a' Spanyolok, úgy azt is vissza veszik a' Törökök. Méltó meg jegyezni, hogy Frazer Anglus Generálisnak, midőn Alexandriát el foglalta, 1000 emberénél több nem vólt, és azok a' hadi seregek, a' mellyek 33 szállító hajókon Sziciliából Egyiptomba küldettek, a' tengeri szelvezek miatt, harmad nappal annakutánna evezhettek bé az Abukiri kikötő helybe. De mivel az Alexandriában vólt Fr. Consul únszolására az oda való Török kormányozó Ro-

settéből egy számos főből álló Arnauta sereggel ment azon városnak segítségére, Gen. Frazer a' dolgot nagyon siettette, és mig a' Capitulatio végre nem hajtatott, semmi nyugodalmat nem engedett az Alexandriai őriző seregnek.

A' Londoni ministerialis újság levelek azt állatják, hogy ha mostanában békeffég nem lesz, N. Britannia nemcsak pénzel, hanem számos hadi néppel is fogja maga frigyeseit segíteni. E' mellett azon is iparkodik, hogy a' Fényes Portát megengesztelhesse, avval mentegetvén magát az előtt, hogy Admirál Dukworth nem az Angliai Kormányzék rendeléséből, hanem tulajdon ösztönözéséből ment a' Dardanellákon Konstantzinápoly alá. —

A' Frantziák ellen való expeditióra ki rendelt Anglus truppoknak száma 35000 emberre tétetik, a' kik közt 15000 ember van a' Német legióból. — Ezt a' hadi sereget jobbadon már hajókra szállították. — Talán soha sem vólt Angliának számosabb hadi serege mint most. A' Londoni hivatal szerént való tudósítások szerént 22656 emb. megyen a' lovasság; 8090 emberre a' testőrő gyalog sereg; 101003 emberre a' garnizonbéli batallionok; 6757-re a' Veteranusok, az az régi katonák, 19561 gyalogokból, és 7859 lovasokból áll a' Német legió, 3899-ből a' tartalék seregek; következőképen az Angliai regularis ármadia 173596 emberből; a' tartománybéli katonaság Angliában 64686 főből, Irlandiában 21473-ból; mind öszvetvén 254,665 emberből áll, a' kik között 168521 ember magában az Országban, 86144 pedig az Országon kívül teszen hadi szolgálatot.

Az új Parlamentumbéli tagoknak vagy nemzeti képviselőknek választatása sok helyen nagy zenebona, egymással való vetélkedés, sőt néhánykor verekedések közt megyen végbe. Bristolban Angliának népes és szép városában egy antiministerialis Candidatus ellen annyira fel gerjedt a' nép, hogy ötet verésekkel üzte ki a' választó palotából, sőt ha a' partos zenebonálkodások ellen hozatott törvény két versben is fel nem olvastott volna, nehezen lehetett volna nékie az erőszakos haláltól megmenekedni. Végtere azon szálát is, mellyben a' választás tartatott a' dühösködő kösség földig le rontotta. — Liverpoolban az egyik Candidatusnak a' hazát földig le égették a' zenebonálkodó választók, a' kiket midőn Oberster Williamson fegyveres kézzel igyekezett volna letsendesíteni, az alatta lévő paripát kereftül lötték. — Londonban sem ment olly tsendeffen végbe a' választás, mint egy olly pällerozott rezidentiához illett volna. — Egy Hanky nevezetű Szenátor, a' ki a' Londoni 5 Candidatusok közt egy volt, az egybe gyűlt választók előtt mondott órátiójában annyira meg hevesedett, hogy minekutánna fel buzdult vérének meg hivesítése, és erejének vissza szerzése végett hideg vizet ivott volna, gyutvány hideglelésbe esett, és 18 óra múlva a' más világra ment.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi Monitörnek 20-ik Májusi darabjában egy hosszás jegyzes találtatik az Irrlandiai Katolikusoknak nyomattatásokról, mellyben a' többi közt annak szerzője így szól: Jelen vagyon, úgy-

m o n d, már az az idő, mellyben a' lelki esméret szabadságát fogva tartani nem lehet. A' melly kézzel Napoleon Császár a' Frantzia Országi Protestansoknak szabad vallásbéli gyakorlást engedett, ugyan avval szabadította fel Sakszoniában a' Katolikus lakosokat az uralkodó vallás járma alól. — Példát ad a' több Európai uralkodóknak arra, hogy a' lelki esméreten ne uralkodjanak, hanem a' közönséges morális avagy erköltsi tudományt, melly nélkül egy Statusnak sem lehet fenn állani, védelmezzék, és előmenetelesítsék.

Minthogy a' Fr. Consitutióinak sarkalatoszikkelyei szerént, a' törvénytevő Tanáts hire és meg egyezése nélkül semmi közönséges adót a' nemzetre vetni, vagy azt öregbiteni nem lehet: arra való nézve, a' törvényhozó Tanáts tagjai az ezen tárgyról való tanátskozás végett ezen folyó hónap kezdetében Párisba hivattatnak. Ezeknek gyűlléseket az Ország Cancelláriusa herczeg Cambaceres fogja fel nyitni. — Az a' kereskedést tárgyazó törvény könyv, melly Napoleon Császár rendeléséből a' múlt esztendőben Ordonnance de Commerce nevezet alatt készitetett, és már készzen is van, még közönségeffé ugyan nem tétett, mindazáltal mivel sokaknak kezeken forog, már is kedvefféget nyert a' Publicumnál.

Gen. Gardanne a' Csász. pásziknak igazgatójok neveztetett ki a' Persiai követségbe való menetelre, a' hova 300 külömbkülömbféle regimentekből való Fr. tiszteket, és 300 pattantyusokat viszen magával. — Ennek a' Fr. Generálisnak már meg holt edes atya fok ideig Conzul, avagy kereskedésre ügyelő meg hatalmazott követ volt

Persziában, és mivel ott nagy kedvességben tartott, reményleni lehet, hogy az ő fia Gen. Gardanne annál nagyobb kedvességben és tekintetben lesz a' Persiai uralkodó Fejedelem udvaránál,

A' 24-ik Májusi Párisi újság levelek szerént, a' Tuloni Fr. hajósereg, az Angliai hajóknak legszemesebb vigyázatjok mellett is, mikor ingyen senki sem vélte volna, azon kikötő helyből ki evezett. Néhány nappal annakelőtte senki engedelem tzedula nélkül oda nem bocsattatott. Azon hajósereg már több hetekkel annakelőtte a' ki evezésre készen volt, és a' múlt Aprilis hólnapban egy tengeri dolgokra ügyelő Inspector küldetett oda Párisból a' hajóknak szoros meg vizsgáltságok végett. Ennek a' hajóseregnek számát és erejét, magok a' Tuloni tudósítások is titokban tartván, vagy talán nem is tudván, magok sem tudják a' Párisi újság levelek, mellyet azért halgattak el, hogy az ott titkon lappangó Anglus spionok a' Tuloni hajóseregnek sem kikészületeiről, sem onnan leendő ki evezéséről a' Közép tengerben vigyázó Anglus hajóknak kormányozóit előre ne tudósíthassák. — Ez a' Tuloni hajósereg, a' mint a' Genuai tudósítások tartják, rövid ide's tova való tengeri utazása után azon kikötő helybe ismét visszament. Utjában egy Anglus fregatra bukkanván azt üző bevette, de a' setét éjtzaka miatt szeme előtt ismét el vesztette.

A' Párisi Publicumnak nagy reménysége van ahoz, hogy a' Franczia és Swécia Országok közt való régi barátság nem sokára vissza fog állani. A' Párisi Argus nevezetű újság levelekben illy jegy-

zés találtatik e' tárgyrol: „Frantzia Országának ,
 úgy mond, két régi szövetséges barátjai voltak,
 a' kiknek három egész századig sok hasznos szol-
 gálatokat tett, úgymint a' Fényes Porta és Svécia.
 A' Frantzia Revolutiónak rettentő történetei, és
 Angliának titkos inczelkedései miatt mind a' ket-
 tő el állott Fr. Ország frigyétől. Az elsőbbet az
 által nyerte vissza, hogy azt a' végső romlástól és
 gyalázattól meg mentette; minden környülállások
 azt mutatták, hogy a' másik Hatalmasság is ré-
 gi ditsőffégére és hatalmára nézve rövid idő múl-
 va hozzá közelit. Anglia a' Frantziákkal való ha-
 dakozásban csak valamely mellesleg való játékot
 jádzottatott Svécia Orzággal; de valóságos tzielja
 mindenkor a' vólt, hogy minekutánna a' Svéciai
 kereskedést meg rontotta, annak fegyverét is meg
 alázza. Minémű kimenetele lett volna Svécia Or-
 szág hadi ditsőffégének, ha G u s t a v A d o l f, 10-ik
 és 12-ik K á r o l y Királyoknak unokája egy olly
 Anglus Generális kormánya alatt, mint a' millyen
 a' Y o r k y Hertzeg, szolgált volna? Egy átalyá-
 ban sok okai vannak a' Svéciai Királynak arra,
 hogy az Angliától igértetett segedelemhez semmit
 se bizzon. Hát ugyan nem láttyaé, hogy azon
 szempillantatban, melyben az Angliától fel állit-
 tatott Coalitiónak igen heves tsatákat kell ki ál-
 lani, ő maga azon gyüölöséges és vizi bu-
 borékhoz hasonló planummal foglalatoskodják,
 hogy a' Spanyol Amérikában több több földeket
 nyerjen? Nem láttya é, hogy Angliának telhetet-
 len fösvenységét a' Buenos - Ayresben szenvedett
 gyalázatja nem mérsékelhette, és hogy egyedül az
 arany termő földön folyon az Anglus vér. Ez a'

tsak nem mindenkor héjába valóvá tétetett szándék, ez egoismus, avagy tulajdon java keresés az Angliával frigyos Statusokra mindenkor nagy terhet rakott. — Ideje vagyon, hogy attól magokat meg szabadítsák.“

„Az északi Francziák (igy nevezik magokat a' ditsőffégre vágyódó Svékusok) a' Francziákkal való hadakozást meg úntak; meg emlékeznek arról, hogy minden régi ditsőffégeket a' Fr. Országgal volt szövetségeknél közfönhetik; hogy Gustav Adolf maga ditsőfféges ösztönét Richelieu-tól (olvasd Riseliötől) vette; hogy az ő iskolájában tanult Svéciai Hérosoknak Türenesek és Condésék vitéz társaik voltak. — Arról is meg emlékeznek, hogy az Oroszok Lieflandiától, Ingermannlandtól, Káreliaától, és Finnlandiától őket meg fosztották; hogy a' vakmerő XII. Károly szerentsétlenségeit még meg lehet jobbitani; hogy tsak nem egy egész századig közöttök villongást gerjesztették az Oroszok; hogy egyedül most uralkodó Királyoknak édes atya mentette meg őket a' végső romlástól. — Jól tudják, hogy az ő kereskedéseket és föld míveléseket az Angliával való politicus és kereskedésbéli szövetség szomorú állapotra juttatta; hogy őket a' luxus, az az, az öltözetben való bújaság és külömbkülömb féle sok pénzbe kerülő tikkelyek által, a' mellyeket az ő atyaik meg tilalmaztak, szegénységre jutatták. — Által nem láttyák, mi tartoztattya őket a' Frantziáktól abban e' szempillantásban, mellyben a' Fr. fegyver az ő Birodalmoknak leg nagyobb ellenségét meg zábolázni igyekezik.“